

juntes i combatives contra la violència patriarcal

25 novembre 2018

Dia Internacional Per a l'Eliminació
de la Violència Contra les Dones

Propostes Didàctiques

STes-INTERsINDICAL
Organización de Mujeres

STEI
INTERsINDICAL

Propostes Didàctiques

ÍNDEX

Manifest del 25 de novembre de l'Organización de Mujeres de la Confederación Intersindical	Pàg. 3
Justificació i objectius	Pàg. 5
Educació infantil	Pàg. 7
Educació Primària. Alumnat de 6 a 9 anys	Pàg. 8
Educació Primària. Alumnat de 9 a 12 anys	Pàg. 9
Educació Secundària i Batxillerat. Alumnat de 12 a 15 anys	Pàg. 10
Educació Secundària i Batxillerat. Alumnat de 15 a 18 anys	Pàg. 12
Educació de Persones Adultes	Pàg. 15
Activitats en anglès	Pàg. 15
Activitats en portuguès	Pàg. 16
Activitats en alemany	Pàg. 17
Recursos i materials	Pàg. 20
Llista de feminicidis	Pàg. 22

25 de novembre
Propostes Didàctiques

Elaboració i coordinació:

Organización de Mujeres de STES-i, Organización de Mujeres de Confederación Intersindical i Àrea de Publicaciones de la Confederación Intersindical.

Portada, disseny i maquetació:

Mario Padilla Fernández. Àrea de Publicaciones de la Confederación Intersindical.
Toni Martínez Miró, guia didàctica en català.

Correcció ortogràfica i de llenguatge inclusiu:

Olga Sainz Romero i Sandra Serra Teruel.

Edició i distribució:

Confederació Intersindical. C/ Carretas, 14, 7è F, 28012, MADRID.
Tel.: 91 523 14 78. Fax: 91 532 22 80.

Correus electrònics: o.mujeres@stes.es / publicaciones@intersindical.es / dona@stei.cat / editorial@stei.cat / www.stes.es

Han col·laborat en l'elaboració d'aquestes propostes didàctiques:

Loly Verde Trujillo, Inma Ortells Rodríguez, Sandra Serra Teruel, Laura Conde Rubio, M. Carmen Gil García; Ana Moreno Vaquero, Patricia Ruiloba Gutiérrez, Mario Padilla Fernández i Maria Luz González Rodríguez.

Aquesta publicació o qualsevol part d'ella es pot reproduir i distribuir lliurement, encara que ens agradaria que ens citéssiu.

junes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

MANIFEST 25N 2018

JUNTES I COMBATIVES CONTRA LA VIOLÈNCIA PATRIARCAL

Des de la Secretaria de la Dona de l'STEI Intersindical i l'Organización de Mujeres de la Confederación Intersindical, un any més, hem de commemorar el 25 de novembre i recordar al món sencer que la violència cap a les dones no cessa.

Des de què es recullen dades relatives a les dones víctimes de terrorisme masclista han estat assassinades 950 dones. En el que va d'any, 2018, han estat assassinades 39 dones, sense comptabilitzar aquelles dones assassinades fora de les relacions de parella, en aquest cas el nombre ascendeix a 77, i és alarmant el creixement de menors assassinats pels seus pares, 8 nines i 2 nins amb l'única intenció de fer el major dany possible a la seva parella o exparella, totes aquestes dades recollides a data 5 d'octubre (<https://feminicidio.net/>).

Possiblement en aquest moment ja hagi augmentat el nombre de víctimes, el terrorisme masclista és una xacra social que no sembla ser important per a la societat. Només fa falta veure les estadístiques sobre el que més preocupa a la ciutadania i la violència cap a les dones ocupa el lloc 18 a la percepció dels principals problemes d'Espanya segons el CIS <https://goo.gl/sj6iaq> Quin és l'origen d'aquesta falta de preocupació? L'origen està en la societat patriarcal on l'home, pel simple fet de ser home, neix amb uns privilegis que les dones no aconseguirem sense una gran lluita i una gran revolució. Encara és habitual veure a la nostra societat, l'apreciació que la violència cap a les dones a les relacions de parella és una **cosa privada** i que no hem de ficar-nos. També està socialment instaurada la idea que la dona passa a ser "**depenent**" de l'home quan comencen les relacions de parella. Els **estereotips patriarcals** estan tan arrelats que és difícil eradicar-los.

L'únic camí per eradicar la violència és un canvi social on les dones tinguem **els mateixos drets i siguem considerades ciutadanes de primera**, com els homes. Una societat on no sigui necessari parlar de les **quotes** perquè les dones assumeixin llocs de responsabilitat a les empreses, una societat on no es qüestionin contínuament la vàlua de les dones i on no se'ns sotmeti a un escrutini del nostre aspecte físic i on els **rols sexistes desapareguin**. Una societat on la **justícia patriarcal** no existeixi i ens trobem realment protegides, perquè quina dona que sofreixi violència masclista posarà una denúncia, si aquelles persones que les han de protegir no tenen perspectiva de gènere i automàticament les tracten com a culpables i no com a víctimes?

Les dones estam fartes de ser ciutadanes de segona i de què no se'ns tenguin en compte ni se'ns valori; fartes de ser sempre qüestionades i contínuament examinades. I per això, **sortim als carrers** i ens feim sentir, ens estam aliant perquè sabem **que juntes som més fortes**. Vàrem sortir al carrer el passat 8 de març per demostrar que sense nosaltres el món s'atura. Vàrem ocupar els carrers per denunciar la justícia patriarcal en casos com el de "la manada" o "Juana Rivas", estam a l'aguait i denunciem tots i cadascun dels casos de violència que sofrem les dones.

Propostes Didàctiques

El moviment feminista ha arribat per canviar aquesta societat i no defallirem en la nostra obstinació fins que ho haguem aconseguit. Som dones, estam acostumades a lluitar per aconseguir el nostre lloc al món i així ho farem. No estam totes soles, som moltes, tant dins com fora d'aquest país, no oblidem les companyes argentines que segueixen en la seva lluita per aconseguir un avortament lliure, segur i gratuït, i que han aconseguit suports de dones de totes les parts del món. Volem que les violències masclistes siguin considerades un problema social important i aquí és on les companyes periodistes tenen un paper rellevant, donant perspectiva de gènere a totes les notícies i denunciant aquelles situacions que vagin contra els drets de les dones. Dones esportistes, juristes, univer-

sitàries, ... també alcen la seva veu i denuncien el masclisme. Perquè és fonamental visibilitzar el problema per donar-li solucions i conscienciar la societat.

És fonamental exigir formació en igualtat als centres educatius per evitar transmetre estereotips sexistes, així com una formació en feminisme per a totes les persones que intervenen amb dones víctimes de violències masclistes.

Per això, des de la Secretaria de la Dona de l'STEI Intersindical i l'Organización de Mujeres de la Confederación Intersindical tenim clar que les dones juntes i combatives acabarem amb la violència patriarcal.

25 de novembre de 2018

Organización de Mujeres de la Confederación Intersindical (Madrid)

Secretaria de la Dona STEI Intersindical (Illes Balears)

juntes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

25 de novembre de 2018 / Propostes d'activitats

JUNTES I COMBATIVES CONTRA LA VIOLÈNCIA PATRIARCAL

Justificació:

La Secretaria de la Dona de l'STEI Intersindical i l'Organització de Mujeres de la Confederación Intersindical, un altre **25 de novembre, Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les Dones**, fan una crida a tots els agents de la comunitat educativa invocant la transcendència i magnitud que l'educació suposa per eradicar una de les majors i més perniciosos xacres a tot el planeta: **la violència que s'exerceix cap a les dones**. Aquesta violència es produeix en tots els àmbits de la societat. De manera explícita a través dels maltractaments, els feminicidis, l'explotació i tràfic amb finalitats sexuals, als conflictes armats o a l'assetjament sexual; i de manera simbòlica a través dels mitjans de comunicació, la violència disculpada a les tradicions culturals i religioses o la violència institucional tolerada i silenciada.

Amb aquesta finalitat ens dirigim a vosaltres, alumnat, professionals de la docència i de l'orientació als centres, i us oferim aquesta nova contribució a la tasca educativa mitjançant una proposta didàctica amb activitats per treballar dins l'aula, estructurada per a tots els nivells educatius, des d'infantil fins a persones adultes.

Amb aquests materials pretenem contribuir a configurar un currículum no sexista, on se superi la històrica invisibilitat de les dones i on s'ensenyi i s'apregui a construir la igualtat entre dones i homes, aportant materials i estratègies que permetin detectar i combatre situacions i conductes que condueixin a la violència contra les dones, al mateix temps que fomentar canvis cognitius, emocionals i actitudinals que permetin construir una convivència entre totes les persones regida pels principis de justícia social, equitat i igualtat.

Apostem per una formació de totes les persones que treballen amb dones víctimes de violència masclista, treballadores socials, poder judicial, policies, perquè és necessari que aquestes dones rebin el suport que necessiten i així evitar situacions de desprotecció com les que han ocorregut, fins ara.

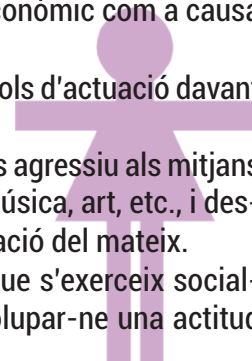
Davant la violència institucional, justícia per a totes!

Continguts:

- Formes de violència contra les dones.
- Rols i estereotips socials que contribueixen a la violència contra les dones.
- Noves tecnologies i xarxes socials com a instruments per exercir violència contra les dones.
- Violència simbòlica: els cànons de bellesa femenina, publicitat i els mitjans de comunicació.
- Prevenció de violència de gènere a través de l'educació en igualtat.
- Conseqüències de la desigualtat de gènere en la nostra societat.
- Llenguatge sexista.
- Micromasclismes, la subtileza de les noves formes de violència.
- Violència institucional, mecanismes per a la seva detecció

Objectius:

- Educar en igualtat com a instrument per prevenir tot tipus de violència cap a les dones, potenciant actituds de respecte cap allò femení.
- Definir, visualitzar i identificar totes les formes de violència que s'exerceixen sobre les nines i dones.
- Desenvolupar un esperit crític davant els costums, creences i pràctiques socials legitimades però que impliquen violència contra les dones.
- Dotar d'estratègies que permetin detectar les actituds violentes i els biaixos sexistes cap a les dones en els entorns més propers, família, amistats, centres educatius.
- Reflexionar críticament sobre tots aquells mites que minimitzen el problema de la violència de gènere.
- Reflexionar sobre la desigualtat i dissimetria entre sexes a l'àmbit social, laboral i econòmic com a causa de la violència de gènere.
- Conèixer els mecanismes i protocols d'actuació davant la violència masclista.
- Detectar el llenguatge sexista més agressiu als mitjans de comunicació, llibres de text, música, art, etc., i desenvolupar estratègies de modificació del mateix.
- Detectar la violència simbòlica que s'exerceix socialment contra les dones, i desenvolupar-ne una actitud de rebuig.

Propostes Didàctiques

- Reflexionar sobre les noves formes de violència cap a les dones a través de les xarxes socials.
- Reconèixer la violència de gènere com un problema social que ens afecta a totes i a tots i desenvolupar actituds de lluita activa en contra d'ella.
- Adquirir una imatge ajustada de cada un/a amb la finalitat de mantenir una autoestima adequada.
- Conscienciar a l'alumnat per compartir i assumir responsabilitats, familiars i socials, de forma conjunta evitant estereotips sexistes.

Metodologia:

Al llarg de la Unitat Didàctica utilitzarem una metodologia activa i participativa que propiciï en el nostre alumnat, d'una banda canvis en les actituds individuals, en els seus coneixements i les seves habilitats per eliminar les idees errònies que subjeuen en el fenomen de la violència de gènere, i d'altra banda que el capaciti amb estratègies per detectar i reconèixer les diferents formes de violència cap a les dones i els possibles casos de maltractament que trobin al seu voltant.

Així doncs la present UD fa ús de tècniques que promouen el canvi de les idees prèvies de l'alumnat, a través de la contrastació amb tot tipus de fonts documentals, escrites, visuals, musicals..., així com l'opinió dels seus iguals, sent aquesta tècnica, sobretot a l'educació secundària, una de les més eficaces per afermar el procés d'ensenyament-aprenentatge, donada l'elevada receptivitat a ser educats pels seus iguals. Entre les tècniques utilitzes destaquem els grups de discussió, jocs, role play, escriptura creativa, anàlisi de documents, pel·lícules, cançons, debat grupal...

Les activitats que hem elaborat es treballen de manera individual, buscant la reflexió personal, o de manera cooperativa, propiciant la participació i el debat d'alumnes. Potenciant, en els dos tipus d'activitats, la sensibilització davant aquest important problema i la conscienciació per a una participació activa en la seva eradicació.

Criteris d'evaluació:

La proposta que presentam no es correspon amb una unitat didàctica a l'ús, i per tant no pretenem una avaluació disciplinada de la mateixa. No obstant això, haurem conclòs amb èxit els nostres objectius si en finalitzar l'alumnat:

- Mostra actituds de respecte cap a les altres persones, sense cap tipus de discriminació per raó de gènere.
- Reconeix i diferencia les diferents formes de violència cap a les dones i nines en el seu entorn proper.
- Mostra una actitud crítica davant accions o fenòmens que suposen discriminació o violència cap a les dones en els costums, creences i pràctiques socials habituals.
- Coneix i utilitza estratègies per detectar i eradicar actituds violentes i masclistes en els entorns més propers, família, amistats, centres educatius.
- Detecta i mostra rebuig cap a aquells mites que minimitzen el problema de la violència de gènere (superioritat "natural" de l'home, l'amor ho pot tot, compatibilitat entre amor i maltractament, l'amor requereix entrega total i pèrdua d'intimitat, l'amor és possessió i exclusivitat etc).
- Identifica les desigualtats entre sexes a l'àmbit social, laboral i econòmic com a causa de la violència de gènere
- Coneix i sap posar en pràctica els mecanismes i protocols de denúncia de les actituds violentes cap a les dones.
- Detecta usos sexistes del llenguatge en diferents mitjans i utilitza estratègies per corregir-los.
- És capaç de detectar les diferents manifestacions de violència simbòlica cap a les dones, i mostra rebuig davant d'elles.
- Considera la violència de gènere com un problema i s'implica activament en la seva eliminació.
- Adquireix una imatge ajustada a la seva pròpia existència, però en igualtat amb la d'altres persones.
- Adquirir una imatge ajustada de cada un/a amb la finalitat de mantenir una autoestima adequada.
- Comparteix i assumeix la coresponsabilitat evitant estereotips sexistes.

junes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

Educació Infantil

Segona activitat

- 1- El professorat col·loca a la pissarra cartells amb persones barallant-se o discutint i uns altres ajudant-se i abraçant-se. A partir d'aquí, generem una conversa a partir de la pregunta : *Com ens sentim millor davant una imatge o davant l'altra?* A partir d'aquí, cercarem propostes per sentir-nos millor i poder ajudar-nos. S'acorden actuacions com ser amable, ajudar, etc. Aquests acords i com fer-ho es dibuixaran per grups, i es presentaran a un mural.

Nota: L'activitat es pot ampliar i complicar segons l'edat. Afegint elements de diàleg com: Senten les mateixes pors els nins que les nines?. Treball per grups realitzant cartells o fent la llista de les pors d'ells i elles, etc.

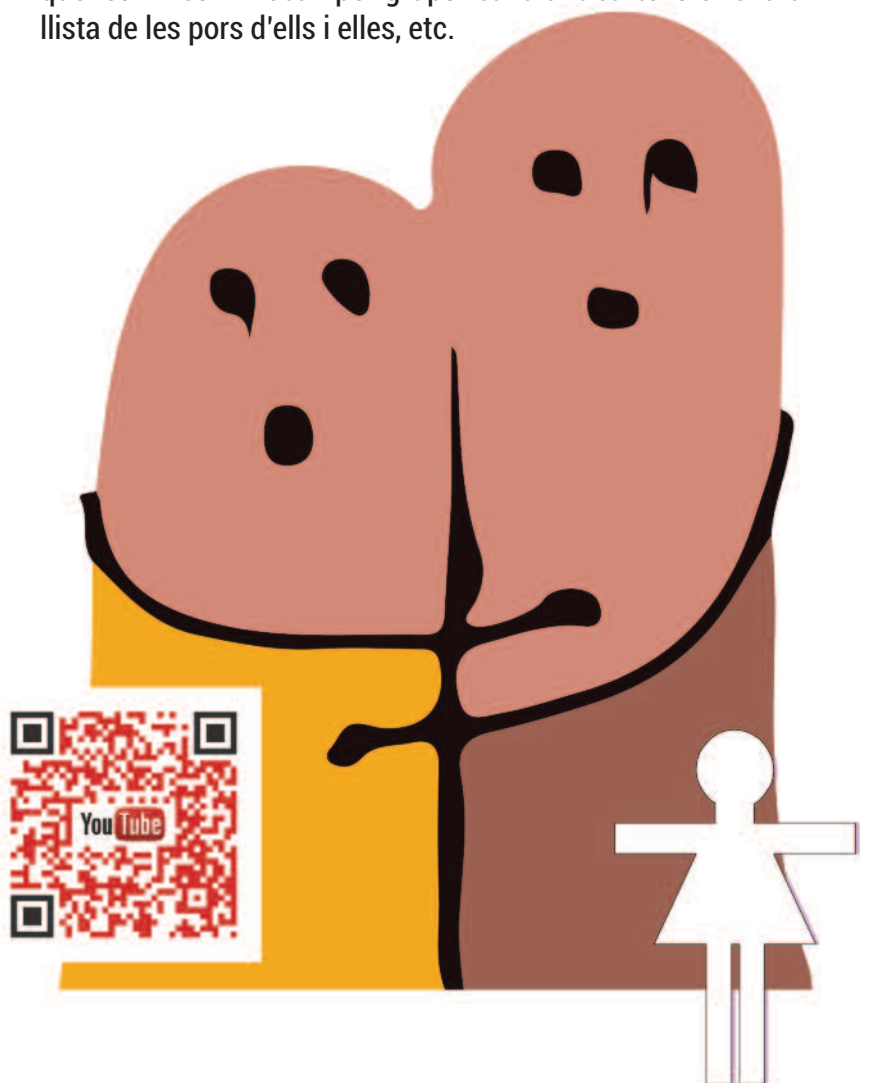
ACTIVITATS

Primera activitat

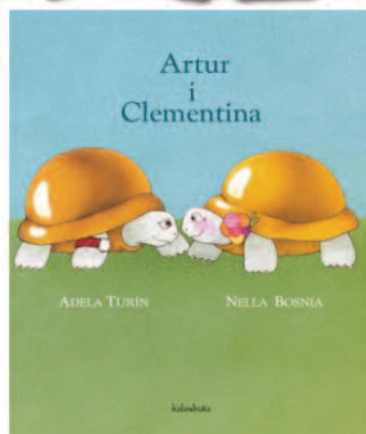
- 1- Una vegada que l'alumnat està assegut en cercle, el professor o professora donarà una pilota a qui estigui a la seva dreta indicant que cal passar-la a la nina o nin que desitgi dient: **tinc por de** S'anirà anotant a la pissarra el que es vagi dient. Al final de la ronda es llegirà el que han dit i cadascú dibuixarà el que més por li dóna. Ho exposarem i entre tot el grup veurem la forma d'ajudar-nos mútuament per superar aquesta emoció.

- 2- A continuació, a **toc de tambor**, caminarem per l'aula i en acabar la música s'abraçaran amb la persona que tenguin davant. Després s'abraçaran en grup dient "**Fora por** "...

Nota: L'activitat es pot ampliar i complicar segons l'edat. Afegint elements de diàleg com: Senten les mateixes pors els nins que les nines?. Treball per grups realitzant cartells o fent la llista de les pors d'ells i elles, etc.

Educació Primària Activitats de 6 a 9 anys

Activitat: lliures i amb decisió

1. Fem una assemblea on comentam termes relacionats amb el patriarcat, estereotips, rols de gènere, paper de les dones a casa...
2. Es llegeix el conte d'*Artur i Clementina* d'Adela Turin i Nella Bòsnia, publicat per l'editorial Kalandraka. Nosaltres aconsellam adquirir el llibre, però també és possible visionar-lo a través d'aquest enllaç: <https://comocoeducamos.blogspot.com/search/label/Arturo%20y%20Clementina>

On trobaràs recursos sobre aquest conte: vídeos, presentacions, guia i propostes didàctiques, etc.

3. Se li dóna a cada nina o nin una silueta de dues tortugues:

Les han d'acolorir i decorar, segons siguin **Artur o Clementina**, i les subjectaran a un pal de broqueta. Parlarem amb elles i ells sobre les diferents marques de gènere.

4. Dibuixaran els diferents elements que Artur posa a la petxina de Clementina. Aferrarem aquests elements amb velcro a la part posterior. Els hi demanarem: *Què signifiquen aquests objectes? Us recorden alguna cosa?*
5. Amb una llanterna i projectant ombres xineses en un fons clar, representarem el conte.

juntes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

Primera activitat

Lectura col·lectiva del conte "En un lugar del bosque verde" (Conte per introduir, a Educació Primària, el tema de la Violència de Gènere). És un dels quatre contes que componen el llibre de l'autora María Domínguez de l'editorial Hilo de emociones *A papá le asustan las tormentas*.

Després de la lectura es comenta amb l'alumnat i se'ls hi demana la seva opinió sobre la història. Poden contestar les següents preguntes:

1. Per què creïs que a l'ós Patoso no li agradava que l'óssa Golosa fora al bosc?
2. Està bé que l'ós Patoso li digui a l'óssa el que ha de fer?
3. Si l'óssa Golosa hagués seguit amb l'ós Patoso, hagués estat feliç?
4. Creïs que va fer bé anant-se, l'óssa Golosa? Per què?

Després, cada nin o nina li escriurà una carta a l'óssa o a l'ós dient-li el que opinen de la seva actitud.

Educació Primària
Activitats de 9 a 12 anys

Segona activitat

VINYETA 1: l'alumnat es dividirà en tres grups i cadascun d'ells analitzarà la resposta, cercarà altres situacions que completin cadascuna de les definicions. A la pissarra digital aniran escrivint les seves respostes davall cada vinyeta per oferir més informació. Els podem fer preguntes que originin posteriors debats com.... és violència de gènere, si un home mata la seva filla?

VINYETES extretes de l'Escala de la Violència de gènere de Carmen Ruiz Repullo <https://mejordibujamelo.wordpress.com/category/en-el-aula/> autor: Ramón Besonías.

VINYETA 2: Coneixeu algun cas en què ocorri aquesta situació? Pensau que és violència de gènere? Què faríeu tu?

Propostes Didàctiques

Educació Secundària i Batxillerat de 12 a 15 anys

Primera activitat

OBJECTIUS

- Sensibilitzar l'alumnat davant la violència de gènere.
- Desvetllar els estereotips culturals-sexistes existents en les relacions.
- Desmitificar la idea d' "amor romàntic".
- Desenvolupar la cultura de la igualtat en les diferents relacions humanes, al centre educatiu i fora d'ell.
- Adquirir una imatge ajustada de cadascun/a amb la finalitat de mantenir una autoestima adequada.

MATERIAL

- Visionar el vídeo. **Pepa y Pepe. L'escala cíclica de la violència de gènere en l'adolescència.**
- Material de l'aula: ordinador, projector, internet, pissarra, guix o retolador...
- Material fungible

PERIODITZACIÓ

1 o 2 sessions. Entre una i l'altra, es pot deixar temps perquè a casa, a internet, cerquin informació sobre els termes utilitzats (violència de control, mite de l'amor romàntic...) i preparar el debat final.

METODOLOGIA

- Dinàmica i participativa.
- El grup classe veurà el vídeo sobre **Pepa y Pepe. La escala cíclica de la violència de gènere en l'adolescència**, a través del següent enllaç:

junes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

<https://www.youtube.com/watch?v=ipaabddqno8>
(des dels 44 segons fins als 9 minuts 13 segons).
Forma part de la ponència de **Carmen Ruiz Repullo**, *Graduando violencias cotidianas*. Ella és sociòloga i realitza tallers a instituts per abordar la violència masclista amb els/les adolescents.

- Tot seguit, es crearan petits grups, de cinc o sis persones, on comentaran que els hi ha semblat el vídeo, coneixen qualcú que hagi passat per algun dels supòsits que allà es relaten?
- La/el docent projectarà, a la pantalla, la imatge de l'escala de violència de gènere.
- A quin esglaó apareix la violència de gènere?
- Què és la violència de control? Creieu que què controlin la ubicació, la forma de vestir, les amistats, és violència de control?, L'exerceixen per igual homes i dones? Per què pensau que això és així?
- La violència de control és violència de gènere? Per què?
- Quin és el mite de l'amor romàntic? És beneficiós o perjudicial en una relació de parella? Per què?
- Contesta si són veritables o falses, les següents suposicions:
 - Si no em pega, no és violència de gènere.
 - Em crida constantment perquè es preocupa per mi.
 - A una relació de parella, les dues persones són lliures i poden fer coses per separat.
 - No pot viure sense mi.
 - La persona que et vol no et talla les ales. Deixa que et vesteixis com vulguis i que vagis amb qui et doni la gana.
 - Em controla la ubicació per comprovar que arribi bé a casa.
 - No em demana les meves contrasenyes de les xarxes socials perquè confia en mi, plenament.
 - Les relacions sexuals han de produir-se quan els vingui de gust als dos membres de la parella.

- Vol el millor per a la meva persona, per això em diu com he de fer les coses.
- Hem discutit i m'ha pegat i insultat, però després s'ha penedit. M'estima molt.

Segona activitat

OBJECTIUS

- Sensibilitzar l'alumnat davant la violència de gènere.
- Eradicar comportaments masclistes o de violència cap a les dones al centre.
- Desmitificar la idea d' "amor romàntic".

MATERIAL

- Pissarra, ordinador, projector, pantalla o televisió i DVD.
- Material fungible: cartolina, tisores, cola, revistes, periòdics.

PERIODICITAT

3-4 sessions (repartides en dates properes al 25 de novembre).

METODOLOGIA

Per començar, veurem el següent videoclip de ROZALÉN, *La puerta violeta*:

https://www.youtube.com/watch?v=gyykulv8a_c

Al següent enllaç, teniu la lletra de la cançó:

<https://www.letras.com/maria-rozalen/la-puerta-violeta/>

Després de veure el videoclip i llegir la lletra de la cançó, demanarem al grup classe sobre quin és el tema principal de la cançó.

El/la docent escriurà les diferents idees que vagin sorgint, sobre el tema de la cançó, a la pissarra.

Ha sorgit el tema de la VIOLENCIA DE GÈNERE O VIOLENCIA MASCLISTA?

Què entenen per violència de gènere?

En grups de 4 o 5 persones, cercaran informació a internet sobre els diferents tipus de violència de gènere o violència masclista. I cercaran exemples als mitjans de comunicació (notícies, imatges...).

Cada grup es pot especialitzar en un tipus de violència i realitzar un lapbook amb tota la informació (definicions, exemples, imatges...) que hauran d'explicar a la resta de la classe.

Finalment, la setmana del 25 de novembre, els lapbooks seran exposats a l'entrada del centre educatiu, com a part d'una campanya de sensibilització contra la violència masclista.

Educació Secundària i Batxillerat de 15 a 18 anys

Activitat 1. Què passa amb les joves? (Recomanada per a 4t d'ESO)

Annex 1

METODOLOGIA

1. Es divideix la classe en grups mixts de 4 persones. Es lliura una còpia a cada grup de part del text que figura a l'Annex I, per a la seva lectura:
2. Cada grup ha de preparar una resposta argumentada des del punt de vista de la jove insultada.
3. Cada grup representarà l'escena per a la resta de la classe: tres seran les persones encarregades de criticar la companya per la seva indumentària, i una haurà de representar la jove insultada. S'utilitzaran els arguments que tot el grup ha desenvolupat prèviament.
4. Finalitzades les representacions, cada grup ha de valorar les respostes donades, segons els hagin semblat millor o pitjor argumentades.
5. De qui pensau que provenien els insults? De companys, de companyes o d'ambdues parts?. Es fa recompte de les opinions que els culpen a ells i les que les culpen a elles, i, a continuació es demana el motiu d'aquesta creença: per què creuen que han estat ells els que l'han insultat, o per què creuen que han estat elles.
6. Finalment, es desvetlla a la classe la situació tal com va esdevenir realment: la professora o professor llegeix el contingut íntegre de la carta que la protagonista real d'aquests fets va escriure al Facebook del seu pare en resposta als seus atacants:

junes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

Annex 1

Avui he decidit que per a anar a l'institut em posaria una de les meves samarretes favorites. Una que deixava un petit tros de la panxa al descobert. També m'he posat uns calçons curts. 13 anys i els comentaris que he rebut han estat:

- Per què ets tan porca?
- No ensenyes massa?
- No hauries d'anar així vestida.
- La teva mare sap que vas així vestida a l'institut?

I, a part d'això, he hagut d'aguantar que a la meva cadira escriguin "PUTILLA".

Foto de la jove vestida com el dia que va ser insultada a l'institut.

25novembre2018

Avui he decidit que per a anar a l'institut em posaria una de les meves samarretes favorites. Una que deixava un petit tros de la panxa al descobert. També m'he posat uns calçons curts. 13 anys i els comentaris que he rebut han estat:

- Per què ets tan porca?
- No ensenyes massa?
- No hauries d'anar així vestida.
- La teva mare sap que vas així vestida a l'institut?

I, a part d'això, he hagut d'aguantar que a la meua cadira escriguin "PUTILLA".

Repeteix: avui dia 4 de juny de 2018 i pel fet de ser dona i per vestir com m'agrada vestir, he rebut insults i he estat tractada de "PORCA" i de "PUTA".

Tots els comentaris que descric han estat de DONES. Em deman:

No vàrem ser nosaltres les primeres a posar-nos un llaç lila el passat 8 de març?

No vàrem ser nosaltres les primeres a defensar les dones?

No som nosaltres les que estam en contra del masclisme i lluitam per la igualtat real?

No som nosaltres les que hem lluitat per una societat sense cap diferència entre gèneres?

El masclisme no és només que un home pegui, violi o maltracti verbalment a una dona. El masclisme és també rebre insults per la mesura de la teva vestimenta i per haver estat jutjada per quanta carn ensenyes segons l'opinió d'altres dones.

I sí, sou vosaltres les botxins, les del llaç lila del 8 de març, moltes de les quals us vàreu quedar quasi sense veu cridant contra el masclisme.

La societat ni avança ni retrocedeix, si ens jutjam entre nosaltres i les dones ens seguim tractant de putes per haver estat amb més d'un home i callam que ells han fet el mateix. Per aconseguir, realment, una societat igualitària, les primeres que hauríem de defensar-nos som nosaltres mateixes.

Ho he comentat a casa. Estic molt tranquil·la perquè sé quines són les meves amigues i qui és la gent que de debò m'estima. No deixaré de ser qui sóc per unes joves maleducades i curtes de gambals que només saben obrir la boca per ficar-se amb mi per com vesteixo.

Tant me fa que em tracteu de golfa, porca o fresca. Sé qui i com sóc. Jo us tractaria com si fóssiu animals per no saber respectar la gent del vostre mateix sexe. Em donau pena perquè per a sentir-vos fortes heu de caminar insultant a la gent per la seva manera de vestir. I en grup, és clar. Perquè només en grup sou fortes.

Sóc tan dona com vosaltres, encara que jo tenguí els nasos de vestir com m'agrada vestir. I el dia que aneu més curtes que de costum, no espereu cap tipus d'insult de part meua. Apreneu a tractar la gent per qui i com és, mai pel que aparenten. Que qui decideix ensenyar la panxa no sempre cerca lligar més i que si algú opta per ensenyar el cul, no implica que vulgui que li toquin.

He sentit milers de vegades insults i ximpleries cap a les dones pel llarg o curt de les seves peces de roba. La meua roba és igual de curta que la vostra mentalitat i si encara no acceptau que les dones podem vestir com ens dóna la gana, podeu tornar a l'edat de pedra d'on sembla que heu sortit. Vosaltres sou el masclisme contra el que lluitam.

Estam al segle XXI i sembla que estiguem a la prehistòria, tractant les dones com a objectes i tot per alguna cosa tan simple i personal com la manera de vestir. No us jutjo per com vestiu i mai he fet comentaris sobre què ni quant ensenyau. Sabeu per què? Perquè us respecto com a éssers humans i, sobretot, com a dones. Perquè m'han ensenyat a casa que ningú és més o menys dona per anar més o menys tapada. Que la nostra feminitat no depèn de la nostra vestimenta; només dels nostres sentiments i no sóc ni més ni menys dona per dir-vos-ho. Per a mi, ser dona passa per no jutjar les altres dones per ser com són.

Totes som dones i totes hauríem de respectar-nos.

Les vostres paraules m'han fet reflexionar sobre qui sóc com a dona i he pensat també en qui sou vosaltres. Com a amigues, com a persones i, sobretot, com a dones. Representau tot el que no vull ser i contra el que lluito. Ara, potser, us toca reflexionar a vosaltres.

Redacció Multimèdia (6 de juny de 2018). La lección de una joven de 13 años a la que llamaron "putilla" y "guarra" por ir en shorts al instituto. **El Mundo**. Recuperat del següent enllaç:

<http://www.elmundo.es/baleares/2018/06/06/5b17b1d722601d33388b461b.html>.

Propostes Didàctiques

Activitat 2. Objectes sexuals (Recomanada per a Batxillerat)

MATERIALS

- Accés a Internet.
- Pissarra digital o un ordinador per a cada grup de quatre alumnes.

METODOLOGIA

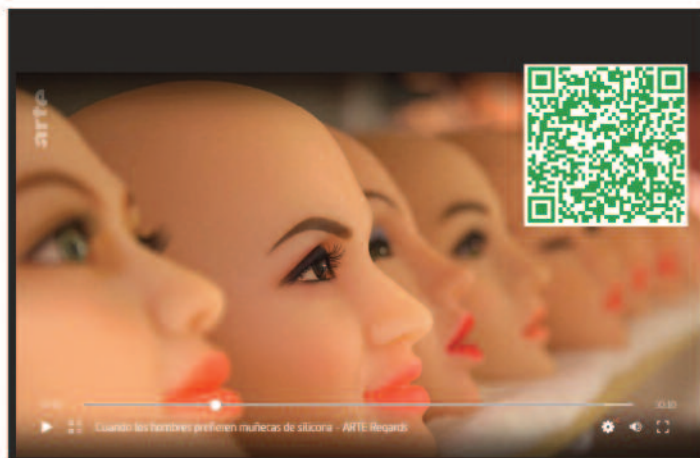
1. Visionat del documental: *Cuando los Hombres prefieren muñecas de silicona*. Recuperat de: <https://www.arte.tv/es/videos/079474-007-a/cuando-los-hombres-prefieren-munecas-de-silicona/>. Durada: 31 min. Disponible online fins al 02/12/2018.

2. En grups de quatre persones es reflexiona entorn de les següents qüestions:

Com són les dones de silicona? Fes una descripció de les seves principals característiques físiques i emocionals.

Quin tipus de relació pot establir-se amb elles?

Si, tal com es planteja en el documental, arriben a desenvolupar-se pepes amb intel·ligència artificial, quin tipus de personalitat pensau que tendrien?

Creieu que es fabriquen i es venen en grans quantitats homes de silicona? Cercau informació a internet i verifiqueu les vostres creences.

Tenen alguna cosa que veure aquest tipus d'objectes amb la violència masclista? Per què?

3. Cada grup, a través del seu portaveu, exposa les seves conclusions a la resta de la classe.

Activitat 3. Ni una menys (15 a 18 anys)

MATERIALS

- Accés a internet.
- Un ordinador per a cada grup d'alumnes.
- Impressora.
- Paper de color lila.
- Cartolina o paper continu per al cartell.
- Materials per acolorir: pintures, retoladors, esprai...
- Tisores.
- Agulla i fil, o sedal.

METODOLOGIA

1. Es divideix la classe en grups de quatre. Tots els grups, excepte un, cerquen notícies sobre les víctimes de violència masclista (esposes, mares, sogres, filles i fills) en el que va d'any. Si hi ha quatre grups, un s'encarregarà de realitzar la pancarta o cartell reivindicatiu contra la violència masclista i els altres tres es distribuiran quatre mesos cadascun, de la següent manera:

Grup 1: s'encarrega de recopilar informació dels mesos de gener, febrer, març i abril de 2018.

Grup 2: maig, juny, juliol i agost.

Grup 3: setembre, octubre i novembre..

Grup 4: cartell o pancarta.

Si hi ha un nombre superior o inferior de grups a

l'aula, es redistribueixen els mesos de la forma més equitativa possible.

2. Cada grup ha d'anar enumerant en un document de text el nom de cada víctima, la data i el lloc en què van succeir els fets i el que li va fer el seu agressor. No més de 3 línies. Convé deixar dos o tres espais entre cada paràgraf per poder retallar còmodament una vegada imprès. Cada cas ha d'anar numerat, el que implica la coordinació entre els diferents grups per poder continuar la numeració segons l'ordre cronològic, fins a aconseguir la xifra total a 24 o 25 de novembre de 2018.
3. Una vegada escrit el document amb les víctimes de la violència masclista, i verificada la seva numeració, s'imprimeixen o escriuen en trossos de paper lila.
4. A continuació s'uneixen tots els papers mitjançant un fil i es col·loquen en algun lloc visible del centre, prèviament acordat, juntament amb el cartell o pancarta.

juntes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

Propostes Didàctiques

Educació de persones adultes

1- Escoltam les cançons, el grup classe. Podem començar la sessió analitzant els coneixements previs de l'alumnat respecte la violència de gènere:

- què és
- casos que coneixen
- tipus de violències
- perquè es produeix, etc.

És important, en aquest moment, fer veure que la violència de gènere no només són els assassinats, sinó que existeixen altres tipus de violències més difícils d'identificar en el nostre entorn, com els que expliquen les anteriors cançons, per exemple.

2- Dividim la classe en 5 grups de 4-5 persones.

A cada grup se li assigna una cançó per analitzar-la :

Presentam al grup unes cançons per escoltar :

Amaral – Salir corriendo.

<http://www.youtube.com/watch?v=acxqg1iusog>

Amistades Peligrosas – Quítame este velo.

<http://www.youtube.com/watch?v=hwbph3smkys>

Antonio Flores – No dudaría.

<http://www.youtube.com/watch?v=t5zwfadkkgk>

Andi & Lucas – Y en tu ventana.

<http://www.youtube.com/watch?v=zaec1eihbsw>

Chojín & Brega - El final del cuento de hadas.

http://www.youtube.com/watch?v=bxs_fzs8obk

QUESTIONS	DONA	HOME
Escriu les qualitats negatives a les que faré ferència		
Escriu les paraules que apareguin a la cançó associades a la dona		
Quina situació viu cada un/a?		
Creus que existeix abús físic?		
Creus que existeix abús emocional?		
Creus que existeix abús ambiental?		

3- Posada en comú del grup classe.

Activitats en anglès (Per a secundària)

Put on my shoes

Secondary Education

Big group activity

30/40'

We will start talking about violence against women and checking what they do know about it.

This is an interesting video we can use as an introduction:

<https://www.youtube.com/watch?v=jk-FyFUanaCQ>

Draw a couple of footprints in a paper, you will only give the papers to half of the group. In each footprint write words related to violence against women (abuse, rape, insult, psysical violence, control, jealousy, physical violence...)

Give one paper to each kid (the other half of the group must be out, so they can't see the words).

Once they are all together, the kids with the footprints must perform the violence they are suffering, and the rest of the kids have to guess what is happening and how they could help to that person.

Activitats en portuguès (Per a secundària)

Justiça machista não é justiça – a manifestação de ontem

ISABEL MOREIRA

29.09.2018 às 8h00 FONTE: Jornal EXPRESSO

- Qual é a razão pela qual a jornalista saiu à rua?
- O que quer dizer a repórter com a frase. "Sair à rua exigindo que a igualdade de género, seja refletida nas decisões judiciais é coisa de "certas militâncias"?"
- Acha que a nossa justiça é patriarcal? Argumente a sua resposta.
- Como tentaria resolver esse problema?

Ontem saí à rua juntando-me a quem afirma que justiça machista não é justiça. Já sabemos que para algum fervor sindicalista, sair à rua exigindo que a igualdade de género, tal como ela é imposta pelo direito internacional e nacional, seja refletida nas decisões judiciais é coisa de "certas militâncias".

Avante.

Saí à rua, não para exigir o cumprimento de penas efetiva, não para reclamar pelo agravamento de penas dadas em concreto num ou noutra caso, mas para repudiar toda e qualquer decisão cuja fundamentação me ofenda enquanto mulher.

Saí à rua, portanto, porque depois de mais decisões do que aquelas que vêm fazendo notícia a darem músculo ao músculo do sexismo, quero uma reflexão profunda que tem na nossa indignação o pontapé de saída para a transformação da sociedade e, portanto, dos tribunais.

Ainda hoje faço um esforço diário para estar atenta à estrutura patriarcal que prevalece, para não tropeçar num duplo padrão que me esmaque, isto é, passo a vida a contrariar o que me foi apresentado e incutido, pelo que sei da permeabilidade dos tribunais (como quaisquer instituições) e dos/das magistrados ao dado adquirido que é o sexismo.

Saber do facto (a tal permeabilidade) não o torna aceitável, os tribunais administram a justiça em nome do povo, pelo que não podemos tolerar que a igualdade de género continue a ser parente

pobre na formação dos/das magistrados e que a nossa liberdade sexual – seja qual for o peso da história do direito penal – seja menos valorada do que bens jurídico-económicos.

Quero juízes e juízas especialmente – repito, especialmente – capacitados em matéria de igualdade de género, para que nunca mais uma mulher possa ver a culpa do seu agressor diminuída à conta da invocação do desvalor bíblico do adultério, para que nunca mais uma relação não seja considerada "de namoro", evitando-se o agravamento do homicídio da mulher, para que nunca mais os deveres conjugais (hoje sem valor jurídico) sirvam de expiação da mulher agredida, para que nunca mais dançar numa pista de dança ao lado de um dos violadores da vítima seja considerado um "clima de sedução mútua".

Nunca mais. Chega de perpetuar milénios de subjugação das mulheres e de reproduzir a imágica torpe da violação como crime que tem de envolver pancadaria, gritos e muito sangue.

Não me movo, insisto, pelo agravamento das penas nem pela execução concreta de penas de processos que não acompanhei. Não me movo pelo debate pouco informado acerca do que é, tecnicamente, o crime de violação e o crime de abuso sexual de pessoa incapaz de resistência.

O que me move é uma justiça limpa de sexismo. Porque justiça machista não é justiça.

junes i
combatives
contra la
violència
patriarcal

25novembre2018

Propostes Didàctiques

Activitats en alemany (Per a secundària)

DEUTSCH: WANDERAUSSTELLUNG HINTER TÜREN

Eine Graphic Novel in vier Kapiteln von Isabel Kreitz und Stefan Dinter. Entwickelt in Zusammenarbeit mit dem Hilfefesttelefon „Gewalt gegen Frauen“.

Dieser Unterrichtsvorschlag richtet sich an 15-18-jährige SchülerInnen (4° ESO – 2° BACH) : B1-B2 Niveau

Ziel: Kooperatives Lernen ist nicht einfach nur Gruppenunterricht, sondern eine besondere Form des gemeinsamen Lernens: So übernimmt jeder Schüler / jede Schülerin durch gezielte kooperative Maßnahmen die Verantwortung für alle. Die Gruppen sind nicht homogen, sondern heterogen. Die Aufgaben werden in der Gruppe durch die Übernahme verschiedener Rollen verteilt. Soziale Fähigkeiten werden in jeder Arbeitsphase des Kooperativen Lernens erlernt und geübt. Alle vier Fertigkeiten werden geübt: sprechen, hören, lesen und schreiben.

Verlauf (1 Doppelstunde= 2x 50 Min.)

Rote/ blaue/ gelbe und grüne Aufkleber werden an die SchülerInnen verteilt. Die SchülerInnen mit der gleichen Farbe setzen sich alle an einen Tisch. Mit Hilfe ihres Handys und dem Qr-Code sollen die SchülerInnen ihr Kapitel einzeln online lesen. Auf jedem Arbeitstisch liegt eine Wortschatzliste, um das Verständnis des Kapitels zu erleichtern.

Nach dieser ersten Einzelarbeit (20 Min.) sollte jeder / jede in der Gruppe Experte/Expertin dieses Kapitels sein.

Der Lehrer / die Lehrerin verteilt nun an jeden Tisch einen Fragebogen, der nur zu diesem Kapitel gehört. Das soll nur als Orientierung dienen. Das Gruppenarbeitsergebnis soll in Form eines Unterrichtsplakats (DIN A1) aufbereitet werden, d.h. die SchülerInnen sollen auf dem Plakat das Wichtigste von ihrem Kapitel aufschreiben, malen und aufkleben. Ihnen steht unterschiedliches Material zur Verfügung, wie z.B. Bunstifte, Zeitschriften, usw. (30 Min.)

Dieses Plakat, das alle gemeinsam erstellt haben, wird im Klassenzimmer aufgehängt. Die Standorte der Plakate sollen dabei nicht eng beieinander hängen, damit sich die Gruppen beim Betrachten und Vorstellen nicht gegenseitig stören.

Nun werden die Gruppen neu zu "Expertengruppen" zusammengestellt, so dass in jeder neuen Gruppe ein Mitglied von jeder Arbeitsgruppe vorhanden ist, d.h.: Blau, Rot, Grün und Gelb.

Der Lehrer/die Lehrerin verteilt jetzt einen Fragebogen mit den Fragen zu den vier Kapiteln. Das jeweilige Expertengruppen-Mitglied stellt den anderen Mitgliedern seiner Gruppe das Plakat vor an dem er/sie gearbeitet hat und erzählt vom Inhalt des Kapitels. Rückfragen sind möglich. Die SchülerInnen, die aufmerksam zugehört haben, haben 5 Minuten Zeit ihre Fragen zu beantworten, das Plakat in Ruhe zu betrachten und ggf. ihre Notizen zu vervollständigen. Die ganze Gruppe zusammen wandert zu einem neuen Plakat.

Nach der Wanderung (20 Min.), d.h. nachdem die SchülerInnen die vier Plakate "besucht" haben, schreiben sie mit Hilfe ihres Fragebogens eine Zusammenfassung der Graphic Novel "Hinter Türen" (30 Minuten).

Propostes Didàctiques

FRAGEBOGEN KAPITEL 1

1. Warum geht Anne Wegener, die Journalismus Auszubildende, zur Redaktion der Lokalzeitung "Grevenacker Echo"?
2. Auf ihrem Arbeitstisch findet sie eine Brief? Von wem ist er und was steht da drin?
3. Wie verhält sich ihr Chef mit ihr?
4. Wohin fährt sie?
5. Welche Informationen bekommt sie dort?

FRAGEBOGEN KAPITEL 2

1. Wie verhalten sich die Männer mit den Frauen im Büro?
2. Was erzählen die Frauen, die im Büro arbeiten, über ihren Chef?
3. Anne geht zu ihrem Chef um ihm vorzuschlagen, über die Geschichte von Inge Berger zu recherchieren und zu schreiben. Wie reagiert ihr Chef und was sagt er ihr?
4. Was macht dann Anne? Wohin geht sie?
5. Welche Informationen bekommt sie?

FRAGEBOGEN KAPITEL 3

1. Als Anne nach der Arbeit nach Hause geht und einschläft, fängt sie an zu träumen. Wovon oder von wem träumt sie?
2. Was passiert in ihrem Traum?
3. Welche Informationen bekommt sie in ihrem Traum?
4. Was wirft ihr Inge Berger in ihrem Traum vor?
5. Wie fühlt sie sich, als sie aus ihrem Traum aufwacht?

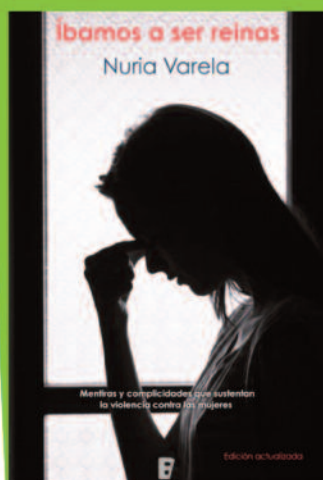
FRAGEBOGEN KAPITEL 4

1. Am nächsten Morgen geht Anne zu ihrer Arbeit in die Redaktion. Wo sind ihre Kollegen und was machen sie da?
2. Wie reagiert ihr Chef und ihre Kollegen auf ihre Frage: "Warum ist der Mord an einer Frau nicht so wichtig?"
3. Was macht Anne, nachdem sie mit ihrem Chef gesprochen hat?
4. Wo arbeitet sie sechs Monate später und wie ist ihr Verhältnis mit ihren neuen Kollegen?
5. Ihr Blog-Post "Der Tod der alten Dame" hat Erfolg. Woher schreibt sie in diesem Blog-Post und was ist ihr Ziel?

Recursos

VARELA, N. (2017). *Íbamos a ser reinas*. Barcelona, Ediciones B.

SALAZAR, O. (2018). *El hombre que no deberíamos ser. La revolución masculina que tantas mujeres llevan siglos esperando*. Barcelona, Editorial Planeta.

BACETE, R. (2017). *Nuevos hombres buenos. La masculinidad en la era del feminismo*. Barcelona, Ediciones Península.

HAWKINS, P. (2015). *La chica del tren*. Barcelona, España: Editorial Planeta.

SÁNCHEZ, A. (2015). *La niña y...* Madrid, Editorial...

Guies i altres recursos

Llibre creat per Andonella i Plaqueta –il·lustradora i comunicòloga, respectivament– *Amiga date cuenta* es una "guia per a la vida" i una invitació a conèixer i qüestionar molts de temes considerats tabú, com el sexe, l'orientació sexual, tatuatges, la menstruació, el festeig, les malalties mentals, etc.

Gemma Lienas. Editorial Planeta. 2013

El diari lila de la Carlota, de Gemma Lienas, no és una novel·la. Tampoc un diari íntim qual·sevol. La Carlota observa el món amb les "ulleres liles" i comprova com situacions quotidianes que semblaven inqüestionables resulten injustes i discriminatòries.

Què llegir:
LLIBRES, CONTES, CÒMIC

https://www.eldiario.es/micromachismos/Deberias-haberlo-pedido-comic-mental_6_661843823.html

- Érase dos veces Cenicienta, Sire Belén Gaudes Teira

BLOG: MI NOVIO ME control, formes nove <http://minoviomecontro-me-controla-lo-normal/>

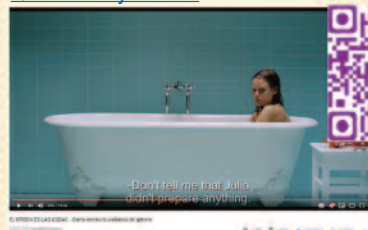
Què visitar: BLOC

<http://www.rtve.es/m/alcanta/videos/no-estas-sola-sara-no-estas-sola-sara/637137/?media=tve>

EL ORDEN DE LAS COSAS. Un curt impactant, per a reflexionar sobre aquesta tragèdia a les persones que viuen alienes a ella. <https://www.youtube.com/watch?v=hfGsrMBsX1Q&feature=youtu.be>

Curtmetratge Violència de Gènere en Adolescents: Curt que reflecteix molt bé com comença tot i com la tòxica i enmalalteix la relació. <https://www.youtube.com/watch?reload=9&snsNNsE&feature=youtu.be>

LA NIÑA Y EL LOBO és una història autobiogràfica que narra, a manera de diari, la vivència de la música, compositora i productora Amparo Sánchez. Una història brutal i esquinçadora en la qual la violència masclista té un paper crucial. Aquesta és una història de transformació i superació, un llibre commovedor, que no deixarà a ningú indiferent. Una obra fresca, pop, directa, senzilla i incisiva. Literatura de xoc, que enfoca i narra en primera persona les experiències d'un món desconegut per a algunes dones i no tan desconegut, desgraciadament, per a unes altres.

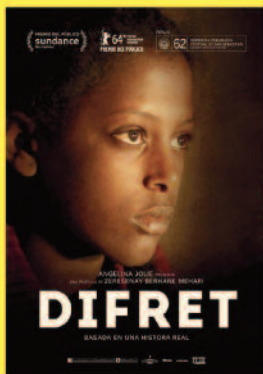
LA NIÑA Y EL LOBO és el primer llibre d'una dona que ha actuat en infinitat d'escenaris, que compta amb molts àlbums publicats, que ha arribat a milers de persones de diversos continents amb les seves cançons plenes de força i contingut i que ara trenca el seu silenci explicant una part amarga de la seva intimitat, però sense rastre d'odi ni de rancor.

Mildred Hayes (Frances McDormand), una dona de 50 anys, és la protagonista. La seva filla adolescent ha estat violada i assassinada. I ella decideix iniciar pel seu compte una guerra contra la Policia del seu poble, Ebbing, en considerar que no fan prou per resoldre el cas i que es faci justícia. El seu primer pas serà contractar unes tanques publicitàries denunciant la situació i assenyalant al cap de policia, William Willoughby (Woody Harrelson), com a responsable principal de la passivitat policial.

LEGRAND, X. (director). (2017). Custodia compartida. Francia: K.G. Productions.

Què veure: CINEMA

MEHARY, Z. (directora). (2014). Difret. Etiopia: Halle Addis Pictures

GHAEM NAGHAMI, R. (2015). Sonita. Alemanya, Suïça, Iràn: TAG/TRAUM Filmproduktion / Intermezzo Films S.A. / ARTE / Norddeutscher Rundfunk

Podcast de Barbijaputa

https://www.eldiario.es/barbijaputa/Radiojaputa-estreno_6_761583873.html

Las canciones del programa de Barbijaputa
https://www.youtube.com/watch?v=L8x4DBBQI_8&index=62&list=PLvWZhl_1TpeN50n1XSaB4ge0vLeavwQ1

Barbijaputa

Què veure: SÈRIES

Què veure: CURTS

mita, Caperucita de

CONTROLA (ciber-
es d'estimar,...)
la.com/blog-mi-novio-

gelosia in-

&v=2Cw-

ture-youtu.be

Propostes Didàctiques

LLISTA DE DONES I NINES ASSASSINADES PER VIOLENTS MASCLISTES DES DE L'1 DE GENER A 31 D'OCTUBRE DE 2018

1	10 de gener	Cris Mairi	30 anys	Madrid	En investigació
2	19 de gener	Jéniffer Sofia	46 anys	Los Realejos (Tenerife)	Assassí parella
3	26 de gener	Laura Elizabeth	27 anys	Madrid	Assassí client prostitució
4	28 de gener	Celia	90 anys	Mazarabroz (Toledo)	Assassí parella
5	31 de gener	Sacramento	71 anys	Valladolid	Assassí fill
6	4 de febrer	M. del Pilar	57 anys	Guadix (Granada)	Assassí parella
7	10 de febrer	Elena	37 anys	Torredembarra (Tarragona)	Sense dades suficients
8	12 de febrer	M. Adela	44 anys	La Viñuela (Màlaga)	Assassí parella
9	7 de març	Paz	43 anys	Astúries	Assassí exparella
10	7 de març	Sense identificar	40 anys	Almeria	Assassí un conegut
11	12 de març	Sense identificar	42 anys	Alcalá de Henares (Madrid)	Assassí sense determinar
12	17 de març	Manela	57 anys	Berga (Barcelona)	Assassí fill
13	20 de març	Marina	8 anys	Getafe (Madrid)	Assassí pare
14	23 de març	Dolores	30 anys	Toledo	Assassí parella
15	23 de març	Carmen	59 anys	Arona (Tenerife)	Assassí fill
16	25 de març	Sense identificar	30-40 anys	Tarragona	En investigació
17	27 de març	Antònia	56 anys	Las Torres de Cotillas (Múrcia)	Assassí fill major
18	28 de març	África Elena	58 anys	Alacant	Assassí un conegut
19	30 de març	M. del Carmen	48 anys	Albox (Almeria)	Assassí parella
20	31 de març	N.A.	48 anys	Roquetas de Mar (Almeria)	En investigació
21	1 d'abril	Sense identificar	43 anys	Montagut i Oix (Girona)	En investigació
22	5 d'abril	Felisa	72 anys	Sabadell (Barcelona)	Assassí gendre
23	9 d'abril	Patricia	40 anys	Blanes (Girona)	Assassí parella
24	11 d'abril	Doris	39 anys	Múrcia	Assassí parella
25	20 d'abril	M. José	43 anys	Vitoria-Gasteiz (Àlaba)	Assassí exparella
26	20 d'abril	Florentina	69 anys	Vitoria-Gasteiz (Àlaba)	Assassí exgendre
27	29 d'abril	Silvia	34 anys	Burgos	Assassí parella
28	3 de maig	Leticia	33 anys	Castrogonzalo (Zamora)	Assassí un desconegut
29	4 de maig	Mercedes	42 anys	Las Ventas de Retamosa (Toledo)	En investigació
30	6 de maig	Sense identificar	64 anys	Fuengirola (Màlaga)	Assassí fill
31	10 de maig	Mar	21 anys	Las Gabias (Granada)	Assassí parella
32	13 de maig	Mari Carmen	50 anys	Benimàmet (València)	Assassí fill
33	27 de maig	Sense identificar	5 mesos	La Matanza de Acentejo (Tenerife)	Assassí parella de la mare
34	30 de maig	Sense identificar	69 anys	Elx (Baix Vinalopó)	Assassí fill
35	4 de juny	Laia	13 anys	Vilanova i la Geltrú (Barcelona)	Assassí un conegut (veí)
36	4 de juny	Ana Belén	39 anys	Albacete	Assassí excunyat
37	4 de juny	Vanesa	21 anys	Betancuria (Fuerteventura)	Assassí cosí
38	8 de juny	Maria Soledad	49 anys	Las Palmas de Gran Canaria	Assassí parella
39	17 de juny	Josefa	43 anys	Guadahortuna (Granada)	Assassí parella
40	18 de juny	Francisca	45 anys	Badalona (Barcelona)	Assassí parella
41	18 de juny	M. Magdalena	47 anys	O Porriño (Pontevedra)	Assassí parella
42	21 de juny	Sophia	28 anys	Asparrena (Àlaba)	Assassí un desconegut
43	25 de juny	Raquel	37 anys	Saragossa	Assassí parella
44	5 de juliol	Marta	37 anys	Madrid	Assassí parella
45	6 de juliol	Maribel	84 anys	La Felguera (Astúries)	Assassí parella
46	7 de juliol	Cristina	24 anys	Lepe (Andalusia)	Assassí parella
47	9 de juliol	Ali	49 anys	Collado Villalba (Madrid)	Assassí parella
48	16 de juliol	Paula	32 anys	La Orotava (Illes Canàries)	Assassí parella
49	16 de juliol	Miranda	5 anys	La Orotava (Illes Canàries)	Assassí pare
50	16 de juliol	Paula	3 anys	La Orotava (Illes Canàries)	Assassí pare

25novembre2018

51	22 de juliol	María Judite	54 anys	La Corunya (Galícia)	Assassí parella
52	24 de juliol	María Isabel	63 anys	Astorga (Castella i Lleó)	Assassí parella
53	6 d'agost	Mari Paz	78 anys	Barcelona (Catalunya)	Assassí parella
54	14 d'agost	Leyre	21 anys	Dúrcal (Granada)	Assassí parella
55	19 d'agost	Ana Belén	50 anys	Cabana de Bergantiños (Galícia)	Assassí parella
56	23 d'agost	Estela	35 anys	Nou Barris (Barcelona)	Assassí parella
57	25 d'agost	N.B.	37 anys	Huarte (Navarra)	Assassí parella
58	26 d'agost	Sense identificar	84 anys	Valle del Guadalorse (Màlaga)	Assassí un conegut
59	27 d'agost	Ivanka	60 anys	Oriola (Baix Segura)	Assassí parella
60	31 d'agost	Carmen	64 anys	Sils (Catalunya)	Assassí fill
61	4 de setembre	Sense identificar	65 anys	Barcelona (Catalunya)	Assassí fill
62	6 de setembre	Dolores	68 anys	Saragossa	Assassí parella
63	6 de setembre	M.M.	92 anys	Saragossa	Assassí fill
64	8 de setembre	Eva	35 anys	Castelló	Assassí parella
65	10 de setembre	Jhoesther	32 anys	Villaverde (Madrid)	Assassí exparella
66	15 de setembre	Sense identificar	71 anys	Barcelona (Catalunya)	Assassí parella
67	15 de setembre	Sense identificar	69 anys	Alacant	Assassí fill
68	21 de setembre	Sara M. Ángeles	40 anys	Úbeda (Jaen)	Assassí parella
69	25 de setembre	Nuria	39 anys	Maracena (Andalusia)	Assassí exparella
70	25 de setembre	Martina	3 anys	Castelló	Assassí pare
71	25 de setembre	Nerea	6 anys	Castelló	Assassí pare
72	25 de setembre	Maguette	25 anys	Bilbo (País Basc)	Assassí parella
73	27 de setembre	Maria Manuela	46 anys	Torros (Màlaga)	Assassí parella
74	27 de setembre	Aicha	30 anys	Gádor (Almeria)	Assassí parella
75	6 d'octubre	Anna Maria	48 anys	Sant Joan Les Fonts (Girona)	Assassí exparella
76	9 d'octubre	Sense identificar	6 anys	Màlaga	Assassí un conegut
77	12 d'octubre	Maria José	67 anys	Còrdova	Assassí parella
78	14 d'octubre	Maria Dolores	79 anys	Las Palmas de Gran Canaria	Assassí fill
79	23 d'octubre	Fátima	36 anys	Sevilla	Assassí exparella
80	23 d'octubre	Yolanda	50 anys	Pamplona	Assassí parella
81	23 d'octubre	Maria	33 anys	Finestrat (Alacant)	En investigació

Fonts: Hem emprat les dades proporcionades a través de *Femicidio.net* i la *del Gup de Dones de la Marxa Mundial València* (<https://www.nodo50.org/xarxafeministapv/?+Violencia-Mac-hista-Datos+>)

Les estadístiques oficials només comptabilitzen les dones assassinades a mans de les seves parelles o exparelles. Nosaltres les comptam totes, no només les que mantenen aquesta relació amb l'agressor. Un altre tipus de violència brutal contra les dones és aquella exercida pels fills a les mares, que es contempla com a violència domèstica i no de gènere, encara que per a nosaltres és una manifestació més del masclisme. Les dades van actualitzant-se segons es confirmen les primeres notícies.

Confiam que arribi un dia que no haguem de fer aquest seguiment, que feim per a visibilitzar totes les dones i nines que han estat assassinades per delinqüents masclistes. Per elles, per totes, PROU DE VIOLÈNCIA CONTRA LES DONES!

#Ni una menys

Homes i nins assassinats:

20 de març, Alejandro, 13 anys. Getafe (Comunitat de Madrid). Assassí pare.

27 de març, Nom i cognoms no coneguts, 70 anys. Castelló (Comunitat Valenciana). Assassí exgendre.

20 d'abril, Andrei, 9 anys. El Ejido (Almeria, Andalusia). Assassí pare.

#NI UNA MENYS

25 de novembre - Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència Contra les Dones

Propostes Didàctiques

Tots els nivells educatius

